

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: **مهدی رحمانیان**

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن گویا: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • شماره: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: موسسه مطبوعاتی نشر گستر امروز
نوبن • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

شترق

دوشنبه ۲۶ مرداد ۱۴۰۵ • ۴ ربيع‌الاول ۱۴۴۸ • ۱۷ آگوست ۲۰۲۶ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۴۵۲ • صفحه ۵

اذان ظهر تهران ۱۲:۰۸ • اذان مغرب ۱۹:۱۱ • اذان صبح فردا ۳:۵۴ • طلوع آفتاب ۵:۲۵

عصر شبیه‌نمایشگاه «این صورت باقی» با نمایش آثاری از گنجینه موزه هنرهای معاصر تهران که روایتی از ۲۰۰ سال عکاسی است، در موزه هنرهای معاصر تهران افتتاح شد.
تار به نمایش درآمده از پیشکامان عکاسی هنری از هنری فاکس تابلوت، نادر، جولیا مارکارت کامرون، هنری پیچ رابینسن، الفرد استیکلیتس، ادوارد وستن، آنسل ادمز تا هنرمندان معاصری همچون هانس بلمر، لری فریدلندر، ویلیام وکمن، دیوید هاکنی، رابرت راشنبرگ، ا دروشی و جان بالدساری انتخاب شده است. عکس: امین جلالی، ایرنا

instagram:sharghdaily1 • twitter:sharghdaily • youtube:sharghdaily • Telegram:SharghDaily • aparat:tasvirshargh • www.sharghdaily.com

کاهش و افزایش سطح آب دریاچه ارومیه

تبعات محتمل زلزله

مهدی زارغ

حوضه وادی‌العرب اردن بررسی شده است. طبق گزارش سال ۱۹۷۸ سازمان زمین‌شناسی ایالات متحده، بین سال‌های ۱۸۱۸ تا ۱۸۹۶، میانگین سطح آب تاریخی دریای مرده بین ۳۸۸۶ تا ۳۹۹۴ متر زیر سطح دریا در نوسان بوده است. تا سال ۱۹۹۷، سطح آب به ۴۱۰ متر پایین‌تر از سطح دریا کاهش یافته بود که از ابتدای قرن بیستم افت جمعی تقریباً ۲۰ متر را نشان می‌دهد. در قرن بیست‌ونیم، سرعت کاهش سطح آب دریای مرده به‌طور شایان توجهی افزایش یافته است. گزارش شده است که در دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰، سطح آب دریای مرده با حدود ۰٫۷ متر افت در سال و در سال‌های اخیر سرعت کاهش به حدود ۱٫۲ متر در سال رسیده است. ۴۰ سال گذشته، سطح آب دریای مرده به‌طور جمعی حدود ۳۰ متر کاهش یافته است. زلزله با بزرگای ۵٫۲ در ۱۱ فوریه ۲۰۰۴ در قسمت شمال شرقی بحرالमित به تغییرات آب روی گسل را افزایش می‌دهد. کاهش درخوَر توجهی در مقدار ضریب لرزه‌خیزی b پس از افت سطح آب دریاچه ارومیه رخ داده که نشان‌دهنده افزایش تنش منطقه‌ای است. اتلاف جرم آب به تخلیه بار سطحی پوسته و در نتیجه بازگشت الاستیک انجامیده که با تغییرات در میدان تنش منطقه‌ای، منجر به اختلال در فعالیت گسل‌های پهنه دریاچه ارومیه می‌شود. پیمپاز با نیز با افت آب زیرزمینی به کاهش فشار منفذی و تغییرات در تنش مؤثر در پهنه گسل‌ها منجر شده که به‌طور بالقوه باعث بی‌ثباتی لرزه‌خیزی گسل‌های پهنه دریاچه ارومیه شده است. زلزله‌های ناشی از استخراج آب‌های زیرزمینی در منطقه گسل دریای مرده -بحرال‌मित- ناشی از افت سطح آب دریاچه در

سطح آب دریاچه ارومیه به دلیل تخلیه آب‌های سطحی، طی بازه ۳۰ساله ۱۹۹۶ تا ۲۰۲۶ (۱۳۷۵ تا ۱۴۰۵ش) حدود ۱۱۴ میلی‌متر تخمین زده

نشانه‌خوانی

یک نسل ویک رسانه

پویانعمت‌اللهی

روزنامه‌نگار

و پیام‌رسان دیگر در صحنه بودند که با ظهور تلگرام همگی کنار رفتند. به لحاظ تاریخی، تلگرام وقتی آمد که تقریباً ایرانی‌ها از دسکتاپ کنده شده و در عالم موبایل وارد می‌شدند، به همین خاطر نیاز به ابزارهایی داشتند که بتوانند امور زندگی و در راس آنها برقراری ارتباطات با دیگران را برآورده کنند. تلگرام در مقایسه با سایر اپلیکیشن‌های مشابه مزیت‌هایی دارد که همین‌ها باعث پایداری و حضور همیشگی‌اش شده و می‌شود. تلگرام به فایده‌ها و مستنداتی که به او می‌سپیریم وفادار است و آنها را نزد خود نگه می‌دارد (یعنی آنها را حذف و مشمول مرور زمان نمی‌کند). به همین خاطر توانسته اعتماد خیلی‌ها را جلب کند تا نسخه‌ای از هرگونه مستندات مهم خود را مشتاقانه به او بسپارند. اما بنا بر یک قاعده مالوف، هر پدیده‌ای که بتواند نظر عموم را جلب کند، آغاه‌ها شبیه همیش به‌دیده می‌شود. تلگرام به‌دلیل دستور کار قرار گرفت، ادعاها شبیه همیش به‌دیده می‌شود. تلگرام به‌دلیل نامشخص بودن هویت کاربران و امکان هک‌کردن حساب کاربری افراد و ورود به حریم خصوصی آنها، زمینه‌را برای شایعه‌پراکنی و تولید محتوای خاکستری در فضای سیاسی و اجتماعی فراهم آورده و حتی بستر را برای سایبر تروریسم ایجاد کرده است. چنان‌که انتظار می‌رفت قضیه به امنیت ملی گره خورد و بالاخره فیلتر شد. اما ایرانیان استقبال درخوَر توجهی از پیام‌رسان‌های مشابه یک نسل با این اپلیکیشن بزرگ شده است.

۸۰ سال

معاون بهداشت وزیر بهداشت اعلام کرد: «اگر جمعیت کشور را نیز زیاد کنیم، سالمندی اجتناب‌ناپذیر است، چراکه امید به زندگی به ۸۰ سال رسیده در حالی که در سال ۵۵،۱۳۵۷ سال بوده است». او گفت: «سالمندی یابد مورد توجه قرار گیرد و تا ۲۵ سال آینده جمعیت سالمند ما به ۲۸ میلیون نفر می‌رسد؛ یعنی از هر سه نفر، یک نفر». همچنین یک محقق دیگر به مهر گفته است: «در حال حاضر از هر ۱۰ ایرانی، یک نفر بالای ۶۰ سال دارد و صرفاً ظرف دو تا سه دهه آینده، از هر چهار ایرانی یک نفر بالای ۶۰ سال خواهد داشت. اتفاق مشابه در کشورهای دیگر بیش از ۱۰۰ تا ۱۵۰ سال زمان برده است، اما ما با سرعت بسیار زیادی در حال حرکت به سمت سالمندی هستیم».

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: **مهدی رحمانیان**

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن گویا: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • شماره: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: موسسه مطبوعاتی نشر گستر امروز
نوبن • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

یادداشت

خواننده شد؛

اضطراب بی‌پاسخی!

محمدآقاسی

جامعه‌شناس و پژوهشگر افکار عمومی

ریموند ردینگتون، قهرمان سریال بلک‌لیست، بارها این‌گونه تصویر شد که قدرت فقط در دانستن نیست. برخلاف باور عمومی، قدرت از نگاه او در کنترل زمان دانستن است. او اطلاعات را همانند یک اسلحه راهبردی نگه می‌دارد. گاهی پاسخ معمایی را که طرح کرده می‌دانند، اما روشن‌شدن آن را به تأخیر می‌اندازد. گاهی سکوت می‌کند تا دیگری را به تعلیق وادارد. سکوت در جهان او، نبود ارتباط نیست! بلکه خود ارتباط است.

زندگی دیجیتالِی امروز، فاصله زیادی با جهان جنایتکارانه ردینگتون دارد، اما در نقطه مدیریت انتظار، با او به اشتراک می‌رسد. بارها و بارها دیده‌ایم و شاید خودمان این‌گونه بوده‌ایم که منتظر پاسخ برای پیام دیده‌شده‌مان هستیم. این فرایند دیگر انتظار یا تعلیق در شنیدن پاسخ نیست، بلکه هم‌زمان به تفسیر سکوت و حدس‌زدن دلایل درباره ذهن دیگری رو می‌آوریم. شاید در یک دهه قبل، بیشتر از دیده می‌ترسیدیم و اینکه پیام بدھیم یا ندهیم، اما امروز، از دیده‌شدن بدون پاسخ می‌ترسیم. پیگیری برای دیدن پیام، با ارسال پیامک یا حتی تلفن‌زدن، یکی از نشانه‌هایی است که در زندگی روزمره شاهد هستیم.

کوتاه‌ترین گزاره که بتواند وضعیت عاطفی انسان معاصر را به صورت فشرده نمایش دهد، «خوانده شد» است. پیامی که به مقصد رسیده، اما آنچه باقی‌مانده، ارتباط نیست بلکه انتظار است. پلتفرم‌ها ابهام سکوت تاریخی را برای ما برداشته‌اند. در گذشته برای فرستنده پیام، دریافت آن مشخص نبود، اما امروز با مشخص‌شدن، نوعی اضطراب دانستن به وضعیت اجتماعی اضافه شده است. گیرنده پیام را دیده و ما می‌دانیم، اما همین دانستن، بار عاطفی سکوت او را سنگین‌تر می‌کند.

خوانده‌شده، فقط یک امکان فنی نیست بلکه یک تجربه اجتماعی است. رابطه میان حضور و غیاب، با حضور تیک خوانده‌شده تغییر کرده است. بارها شده انسان امروزی به صفحه آن که را از دست داده رفته، تیک خوانده‌شده را دیده، اما حقیقت آن است که پیام‌گیرنده حتی دیگر در دنیا وجود ندارد. در غیر این مورد، پیام‌دهنده در وضعیت میان فقدان کامل و حضور کامل، معلق می‌ماند. تعلیق عاطفی تجربه‌شده که انسان را میان حس امید و حس طرد نگه می‌دارد.

در جهان پشیمالپتفرمی، پاسخ‌ندادن یک انتخاب بود که گاهی با فاصله، مشغله یا فراموشی توضیح داده می‌شود. در این دوره، پاسخ‌ندادن به کنشی معنادار تبدیل شده و سکوت دیگر فقط نبودن صدا نیست. اینها سوالاتی است که معمولاً به ذهن می‌آید: آیا بی‌اهمیت شده‌ایم؟ آیا دیگری ناراحت است؟ آیا باید دوباره پیام بدهیم؟ یا همین سکوت، خود یک پاسخ است؟ نکته مهمی که باید به آن توجه کرد، این است که فناوری هم‌زمان با امکان ارتباط، امکان اندازه‌گیری آن را هم فراهم کرده است. آخرین بازدید، وضعیت آنلاین، تیک خوانده‌شده، سه‌نقطه تأییدکردن، همه نشانه‌هایی هستند که ما تلاش کنیم فهم جایگاه خود را در ذهن گیرنده تفسیر کنیم. جهان اجتماعی همیشه متصل، الزاماً جامعه آرام‌تری نیست. شاید ترازدی خُرد دوره پلتفرمی‌شدن همین باشد که هیچ‌گاه تا این اندازه دیده نشده بودیم و هیچ‌گاه تا این اندازه در انتظار دیده‌شدن واقعی نمانده بودیم.

مسئله فقط اضطراب یک فرد در انتظار پاسخ نیست. «خوانده شد» به تدریج به تجربه‌ای جمعی در جامعه پلتفرمی تبدیل شده است. میلیون‌ها نفر هر روز نه‌فقط پیام، بلکه انتظار پاسخ را نیز مبادله می‌کنند. ما در جهانی زندگی می‌کنیم که در آن سکوت دیگر تجربه‌ای شخصی نیست. سکوت‌های کوچک دیجیتال، مجموعه‌ای از احساسات مشترک اضطراب، ناامنی، تردید و گاه احساس طردشدگی را به صورت مستمر تولید می‌کنند.

آمار خوانی

سهم اندک مربی‌های زن

سریال «تد لاسو» در فصل جدید خود ناخواسته به یکی از مهم‌ترین تناقض‌های فوتبال زنان پرداخته است؛ جایی که یک مربی مرد، آن‌هم مربی‌ای که سابقه و صلاحیت لازم را ندارد، جای مربی زن وارد شرایط را می‌گیرد. عصر ایران به نقل از اتلتیک مطلبی درباره فصل جدید سریال تد لاسو که در اختتامیه جام جهانی از آن رونمایی شد، منتشر کرده است. این سریال اقتضای‌های شکوهمند داشت و بیش از یک میلیون بازدید تنها در روز اول پخش داشت. حالا منتقدان به نکته مهمی درباره این سریال اشاره کرده‌اند. این بار قرار است به فوتبال زنان و مسائل آن پرداخته شود. در واقع لاسو که از اول نماد یک مربی نامناسب بود، این بار قرار است نامناسب‌بودنش در عرصه فوتبال زنان مورد توجه قرار گیرد. پس از سه سال دوری، لاسو به ریچموند بازمی‌گردد تا هدایت تیم تازه‌تأسیس زنان باشگاه را بر عهده بگیرد؛ تیمی که البته از قبل مربی دارد؛ آلیس چین، بازیکن سابق‌ی که پس از مصدومیت وارد مربیگری شده، مدارک لازم را دارد و برای این شغل آماده است. براساس آخرین گزارش فبفا، تنها ۲۲ درصد از سرمربیان ۶۶۹ باشگاه در ۸۶ لیگ زنان جهان، زن هستند. در جام جهانی ۲۰۲۳ نیز تنها ۱۲ سرمربی از میان ۳۲ مربی، زن بودند. در لیگ آمریکا، فصل ۲۰۲۶ تنها چهار تیم از ۱۶ تیم با سرمربی زن وارد مسابقات شدند؛ آماري که نسبت به فصل قبل، زمانی که فقط دو مربی زن در این لیگ حضور داشتند، پیشرفت محسوب می‌شود. در سال ۲۰۱۹، زنان تنها سه درصد از حدود ۱۹۰ هزار مربی دارای مدارک مورد تأیید یوفا را تشکیل می‌دادند. اما شرایط در حال تغییر است. تعداد زنان دارای مدارک مربیگری یوفا در سال ۲۰۲۴ به حدود ۲۵ هزار نفر رسید؛ بیش از ۷۵ درصد افزایش در هشت سال. بورسیه‌ها، برنامه‌های متنورینگ و اختصاص بخشی از ظرفیت دوره‌های مربیگری به زنان نیز به این روند کمک کرده‌اند. در اروپا تغییرات دیده می‌شود. منچستر یونایتد به‌تازگی اوا اولیوید، مربی اسپانیایی ۳۰ساله و قهرمان لیگ زنان اسکاتلند را به‌عنوان سرمربی جدید خود منصوب کرد. به همین دلیل، داستان آلیس چین در «تد لاسو» می‌تواند فراتر از یک بحث درباره شایستگی باشد.

مهاجران وتوانایی کارکردن

براساس داده‌های سال ۲۰۲۵ با تعریفی که سازمان همکاری و توسعه اقتصاد برای جمعیت در سن کار ارائه کرده است، قطر با سهم ۸۳٫۳درصدی جمعیت ۱۵ تا ۶۴ساله، در رتبه نخست جهان قرار دارد. پس از آن، امارات متحده عربی با ۸۲ درصد و کویت با ۷۸٫۴ درصد قرار گرفته‌اند. بحرین با ۷۷٫۴ درصد و مالدیو با ۷۵٫۶ درصد نیز رتبه‌های چهارم و پنجم را به خود اختصاص داده‌اند. در ادامه این رتبه‌بندی، سنگاپور با ۷۵٫۲ درصد، عربستان سعودی با ۷۳٫۱ درصد، جامائیکا با ۷۳ درصد، برونئی با ۷۲٫۵ درصد و بوتان با ۷۲٫۲ درصد در رتبه‌های ششم تا دهم قرار دارند. همچنین عمان با ۷۲٫۱ درصد در رتبه یازدهم، کره جنوبی با ۷۰٫۷ درصد در رتبه دوازدهم، مالزی با ۷۰٫۳ درصد در رتبه سیزدهم، تایلند با ۷۰٫۲ درصد در رتبه چهاردهم و جمهوری آذربایجان با ۶۹٫۷ درصد در رتبه پانزدهم جای دارند. این رتبه‌بندی الگوی جغرافیایی مشخصی دارد، به‌طوری‌که شش کشور از ۱۵ کشور نخست در منطقه خلیج فارس قرار دارند؛ قطر و امارات متحده عربی دو رتبه نخست را در اختیار دارند و کویت و بحرین نیز در میان پنج کشور اول قرار گرفتند.

مهاجرت یکی از عوامل اصلی سهم بالای جمعیت در سن کار در کشورهای خلیج فارس است. اقتصادهای این منطقه از مدت‌ها پیش شمار زیادی از کارگران خارجی را جذب کرده‌اند و بسیاری از این افراد با هدف اشتغال مهاجرت می‌کنند و در گروه سنی اصلی جمعیت در سن کار قرار می‌گیرند. در قطر، کارگران خارجی همچنان نقش مهمی در اقتصاد دارند. هرچند دولت سیاست‌های «قطری‌سازی» را با هدف افزایش مشارکت اتباع این کشور در نیروی کار دنبال می‌کند. براساس تحلیلی از «انجمن پژوهش اقتصادی»، جمعیت اتباع قطر به اندازه‌ای نیست که بتواند جایگزین نیروی کار خارجی این کشور در مقیاس گسترده شود.

۳۸

دقیقه

شرکت اسپیس‌ایکس به‌طور رسمی استارت‌آپ کنوایی هوش مصنوعی کرپسر را با قیمت ۶۰ میلیارد دلاری خریداری کرد. این استارت‌آپ می‌گوید اکنون قدرت محاسباتی لازم برای توسعه مدل‌های هوش مصنوعی کم‌هزینه را دارد. این روزها خبرهای متعددی درباره ایلان ماسک و شرکتش مطرح می‌شود؛ از کمک صد میلیون دلاری به ترامپ در یک مورد تا سرمایه‌گذاری عربستان در این شرکت. طبق اعلام بورس عربستان، این کشور ۱۵۴ میلیون و ۱۴۶ هزار و ۸۲۵ سهم در اسپیس‌ایکس دارد که حدود ۲۶٫۳ میلیارد دلاری می‌شود. اما اسپیس‌ایکس رکورد دیگری در زمینه پرتاب فضایی ثبت کرده است.